ИСТОРИЯ

В един пролетен ден на 1908 година, когато буйна трева застилала събудената земя, по новопостроеното шосе от Бургас за Малко Търново вървял пътник. Едър, плещест, със сини очи, под надвиснали гъсти вежди, с горненска аба и шаечни потури, такива, каквито се носят из балканския край на Севлиевско и Троянско.

Спрял пътникът на „Пода“, където устието на Мандренската река е наметнато със здрав железобетонен мост. Понавел се, поогледал зелените ѝ води, трепкащи от гъсти ята рибки. Поотпочинал. Завил покрай скалите към юг /до ДЗС „Крайморие“/. Прочел надписа на кръстопътя. Премерил с поглед баира „Юлмата“ и потеглил по шосето нагоре. Изминал го. Скрили се зад височината Кафката и синьото огледало на залива.

Често из леса изскачали сърни. Префучавали изплашени край него. Прелитали красиви оперени фазани. Ровели из канавките диви кокошки с пилци. Минал пътникът край двете могили, които от векове лежат от дясната страна на шосето, близо до мястото, където щял да спре. Медните звънци на чифликчийските стада го събуждали от неизвестни мисли… „Обетована земя“.

Вървял още Петко Димов Петков от село Мазълите, Габровско, роден през лято 1849-то. Гледал бялата лента на новопостроеното шосе, как като дълга змия лъкатуши по хребета и се крие далеко нагоре из Странджа, обрасла с вековни гори. Навел се встрани. Сложил върху широката си длан бучка рохкава земя. Разтрил я между дланите си – мека като масло – „Хубав си ти чернозем, ще даваш богато зърно“…, помислил си той.

Погледал горненецът гората и почвата върху която растяла… Слязъл по надолнището към изток, където зад реката се разстилали буйни пасища, наситени с пролетна влага, с миризмата на цветя и по тях шепотът на трудолюбивите пчели. Стигнал до чифликчийския двор на богатия евреин Мордохай Коен. Обиколил чифлика му Карагьозляр. Огледал тучните пасища, чокойската буйна нива около двора. Заслушал шума на морския вятър и решил: „Тук ще бъда… Ще доведа юнаци от сипеите на Балкана да разработят тлъстия чернозем и се порадват на труда си…“

Завърнал се Петко Димов в Мурадалар /сега с. Мировци/ в Делиормана, където бил преселен от село Сърбеглай /Яворец/ Севлиевско. Събрал съселяните си. Разказал им. „Там земята е още незасегната, богата и плодородна, каквато не сме и сънували. Ще вървим!“.

Закупили земята от Мордохай Коен – търговец на жито от гр. Бургас. Узаконили сделката: Петко Димов и Гутьо Бъчваров, а Тодораки и Колю Димитров гаранти, че ще намерят заселници да изплатят чифлика. Подготвили места за къщите на заселниците. Минал землемер и разчертал землището на 51 пая – дялове. Дяловете нарекли есета, а дворовете в западния край – „ясаци“. Оформили се местностите с наименования: 1.

„Клинката“ – близо до залива, 2. „Училищното“ по баира „Ала тепе“, 3. „Мусалата“, 4. „Могилите“, 5. „Крушакът“, 6. „Горни и долни плочи“ на юг от селото, 7. „Черниците“, 8. „Лозята“, 9. „Изворското“, 10. „Кара орман“, 11. „Черна гора“ на северозапад от селото.

По хребета от двете страни на шосето бил разчертан плана на селото. 51 двора по двадесет декара. През лятото на 1909 година, впрегнати в биволи заскрибуцали колята им. Запели каруците, натоварени с покъщнина и деца. Карали и добитъка си. И през един ден от тая година, откъм Бургас пристигнали на тоя къс земя от нашата Родина.

Първите заселници:

1. Станчо Димов Петков с децата си: Димо, Иванка
2. Трифон Петков с децата си: Пеньо, Митьо, Стефана, Христо и Елена
3. Петко Димов Петков със синовете си: Димо, Христо, Тодор, Васил, Минка и Пена
4. Гутьо Георгиев Бъчваров, 5. Христо Мончев, 6. Калю Мончев, 7. Тошо Йончев, 8. Дельо Иванов Дамаков, 9. Христо Ив. Ванков, 10. Ганьо Иванов Ванков, 11. Колю Хр. Ванков, 12. Христо Иванов Цигуларов, 13. Гаврил Илиев, 14. Петраки Василев, 15. Захари Василев, 16. Павел Василев, 17. Братя Грозеви – Станчо, Илия и Иван, 18. Косю Станчев Балабанов, 19. Колю Дамянов, 20. Иван Чакъров, 21. Тодораки, 22. Цонко Иванов Цонков, 23. Христо Тотев, 24. Савчо Иванов Савчев, 25. Ненко Колев, 26. Иван Ненчев, 27. Христо Нуков, 28. Димитър Иванов Ковачев, 29. Желю Димитров, 30. Иван Солдатина, 31. Колю Димитров, 32. Иван Димитров, 33. Димитър Дучев, 34. Стоян Дучев

От Делиормана преминали Балкана през Върбишкия проход. До тук пристигнали за десет дни. Смелите и предприемчиви балканджии спрели на тая ивица земя от нашата родина, отстояща на 14 километра от гр. Бургас, където достига югозападния край на Бургаския залив. Заели около 14000 декара земя. Останалата незакупена гора с наименование „Еврейското“ се пазеше от Радко Нанев, който беше горски пазач на евреина. Живееше в село – преселник.

Започнала борбата между човека и природата. В първите месеци ден и нощ разсичали леса, за да проправят първите пътеки. Построили си жилища – къщурки, изградени с плетеница, измазани с кал и покрити със саз. Мълвата за богатствата на тая земя се разнесла из България. От други краища на страната започнали да пристигат и други заселници – от Софийско братя Сотирови – Андон, Марин и Стоян с баща си – Сотир Тотев. Мирко Тотев, Сотир Танев, Петър Колев-шопа. От Ямболско – село Кукорево – братя Дончеви – Христо, Дончо, Георги и Пеньо Иванови и баща им – Иван Дончев. От Габровско – село Стоевци – Иван Ангелов със синовете си – Ангел и Дянко. С тях и Христо Косев Ангелов. Братя Цигулареви – Никола, Йонко и Илия Цигулареви също от Габровско.

Тежки били първите години на заселниците. Родени и израснали в балкански въздух, живели в здравословния климат на Делиормана, тук още от първите месеци маларията започнала да ги покосява. В летните и есенните нощи постоянно димели

запалени гъби и други, за да пропъждат комарите. Децата проплаквали и се свивали от страх при зловещия вой на чакалите. Дивите свини унищожавали посевите им. Вълци отвличали от добитъка им. Болестта покосявала живота на цели семейства. Настъпило отчаяние. Някои от заселниците, разколебани, се върнали обратно. Мнозина намирали утеха в кръчмите, които от една се умножили на три. Пропили скътаните си средства, тръгвали по света. Смелите и упорити духом не променили решението си да овладеят леса, да обработват земята му и извличат благата ѝ.

Гората отстъпвала. Ямите от изкоренените дървета били зарити с широката бразда на железния плуг. Засятите ниви давали богата реколта. Раждала се царевица, зимница сортове: „Червенка“ и № 150, от които Карагьозлерските жени печаха най-хубавия хляб в околността, приготвен с мая от цветовете на хмел. Печахме в домашните пещи по 6-7 хляба и го ядяхме по цяла седмица. Завивахме го с мендили /месали/, за да не изсъхва. Раждали изкоренените „есета“ по „Клинката“, „Мусалата“, „Плочите“ най-големите дини като крини, до 26 килограма едната. В Бургас ги карали. Бързо се продавали Карагьозлерските дини. Били прочути.